

بررسی وضعیت اجتماعی - اقتصادی ترکیه قبل و پس از زلزله ۱۷ اوت ۱۹۹۹ ایزمیت

فرخ پارسی زاده، عضو هیأت علمی پژوهشگاه

۱ - مقدمه

ساعت ۳،۰۲ بامداد ۱۷ اوت ۱۹۹۹ زلزله ای با $M_w = 7.4$ بخشهایی از شمال غربی ترکیه را لرزاند. این زلزله هفت استان کشور را تحت تأثیر قرار داد؛ اما، بیشترین تلفات جانی و خسارات مالی به استانهای کوجانلی، ساکارایا، بولو و یالوا وارد آمد که شامل ۳۷ شهر و ۱۲۳ شهرستان می باشند. تعداد روستاهای این استانها حدود ۱۶۰۰ عدد و جمعیت استانهای مذکور قبل از وقوع زلزله بالغ بر ۲,۶۲۶,۱۱۷ نفر بوده است [۱]. لازم به ذکر است که وسعت مناطق یاد شده ۲۰,۳۷۱ کیلومتر مربع و در واقع ۴/۲ درصد از جمعیت ترکیه در این مناطق زندگی می کردند (جدول ۱). ایزمیت در استان کوجانلی نیز به عنوان بزرگترین شهر زلزله زده شناخته شد.

جدول (۱): وسعت و جمعیت استانها قبل از زلزله

استان	جمعیت ۱۹۹۷	وسعت کیلومتر مربع
بولو	۵۵۳,۰۲۲	۱۱,۲۰۰
کوجانلی	۱,۱۷۷,۳۷۹	۳,۵۰۵
ساکارایا	۷۳۱,۸۰۰	۴,۸۲۱
یالوا	۱۶۳,۹۱۶	۸۴۵
جمع	۲,۶۲۶,۱۱۷	۲۰,۳۷۱

در این مقاله با ارائه آمارهایی وضعیت اجتماعی - اقتصادی امکانات موجود در استانهای زلزله خیز قبل و پس از وقوع زلزله مورد بررسی قرار می گیرد.

۲ - وضعیت بهداشت

قبل از وقوع زلزله تعداد ۲۵ بیمارستان شامل ۴,۹۶۷ تخت و ۱۷ مرکز بهداشتی در چهار استان زلزله زده وجود داشته است [۲]. جدول (۲) تعداد بیمارستانها و مراکز بهداشتی را در استانهای زلزله زده نشان می دهد.

جدول (۲): آمار بیمارستانها و مراکز بهداشتی در استانها قبل از زلزله

استان	تعداد بیمارستانها	تعداد تختها	مراکز بهداشتی
بولو	۹	۱۴۹۷	۳
کوجانلی	۱۳	۲۱۷۶	۸
ساکارایا	۱۲	۱۱۹۴	۵
یالوا	۱	۱۰۰	۱
جمع	۳۵	۴۹۶۷	۱۷

۳ - وضعیت آموزش

در چهار استان زلزله زده قبل از وقوع زلزله تعداد ۱۰,۸۶۱ آموزگار در ۱,۰۰۹ دبستان تدریس می کردند و تعداد دانش آموزان بالغ بر ۳۷۷,۰۰۴ نفر بود که پس از وقوع زلزله بسیاری از دانش آموزان به استانهای دیگر مهاجرت کردند (جدول ۳). آمار دقیقی از میزان ثبت نام دانش آموزان در سال تحصیلی جدید تا زمان تهیه گزارش (اواخر بهمن ۱۳۷۸) به دست نیامد؛ اما، در مصاحبه ای که در یکی از مدارس در یالوا انجام شد، مسئولان اظهار داشتند که از ۲۰۰۰ نفر دانش آموزی که قبل از زلزله در مدرسه مذکور ثبت نام کرده بودند تنها ۴۰۰ نفر پس از زلزله برای ادامه تحصیل در آن مدرسه ثبت نام کرده اند.

جدول (۳): آمار دبستانها، معلمان، دانش آموزان و کلاسها قبل از وقوع

زلزله

استان	تعداد دبستان	تعداد معلمان	تعداد دانش آموزان	تعداد کلاسها
بولو	۲۵۷	۳,۱۹۳	۷۹,۷۴۴	۲,۴۲۸
کوجانلی	۲۶۵	۳,۶۹۲	۱۶۵,۵۱۵	۳,۵۰۳
ساکارایا	۴۳۶	۳,۰۱۴	۱۰۸,۸۰۹	۲,۴۰۴
یالوا	۵۱	۹۶۲	۲۲,۹۳۶	۶۵۶
جمع	۱,۰۰۹	۱۰,۸۶۱	۳۷۷,۰۰۴	۸,۹۹۱

براساس جدول (۴) تعداد ۶,۱۱۸ دبیر در ۱۴۷ دبیرستان قبل از وقوع زلزله تدریس می‌کردند و دانش آموزان دبیرستانی در این مناطق ۹۱,۰۳۶ نفر بودند [۲].

جدول (۴): آمار دبیرستانها، دبیران، محصلین و کلاسها قبل از وقوع زلزله

استان	تعداد دبیرستان	تعداد دبیران	تعداد محصلین	تعداد کلاسها
بولو	۶۳	۱,۳۰۲	۱۸,۰۹۲	۷۵۷
کوجانلی	۷۱	۲,۰۸۷	۴۳,۷۷۰	۱,۳۹۹
ساکارایا	۶۳	۲,۳۲۹	۲۳,۹۵۴	۸۷۳
یالوا	۱۳	۴۰۰	۵,۲۲۰	۱۸۲
جمع	۲۱۰	۶,۱۱۸	۹۱,۰۳۶	۳,۲۱۱

لازم به ذکر است که در استانهای مذکور چهار دانشگاه وجود داشته که در آنها تعداد ۵۳,۸۰۶ دانشجو مشغول به تحصیل بودند و تعداد اعضای هیأت علمی در این دانشگاهها ۲۶۰۰ نفر بوده است [۲].

۴- وضعیت اقتصادی

اگرچه براساس آخرین آمار، (سال ۱۹۹۸) درآمد ناخالص ملی سرانه هر فرد در ترکیه ۳,۰۲۱ دلار می‌باشد، اما کوجانلی به علت وضعیت خوب اقتصادی با ۷,۸۸۲ دلار در بین ۸۰ استان ترکیه از نظر درآمد ناخالص ملی در رده های نخست قرار گرفته است. درآمد ناخالص ملی در بولو ۳,۰۷۸ دلار، یالوا ۴,۹۸۰ دلار و ساکارایا ۲,۷۲۹ دلار بوده است که عمده فعالیتها این استانها در بخش خدمات و صنایع متمرکز است. جدول (۵) توزیع درآمد ناخالص ملی را در کشاورزی، صنایع و خدمات در استانهای مذکور نشان می‌دهد. اضافه می‌نماید قبل از وقوع زلزله، ۷/۸ درصد از مجموع صنایع متوسط و بزرگ ترکیه مشتمل بر ۷۸۳ کارخانه در استانهای یاد شده، قرار داشته است و تعداد بیکاران در این استانها ۲۲,۴۹۹ نفر سرشماری شده بودند [۳].

جدول (۵): توزیع درآمد ناخالص ملی در استانها قبل از زلزله

استان	درصد کشاورزی	درصد صنایع	درصد خدمات
بولو	۲۵/۷	۲۱	۵۳/۳۰
کوجانلی	۲/۳۰	۷۵/۴۳	۲۲/۲۷
ساکارایا	۱۸/۳	۲۶/۸	۵۴/۹
یالوا	۵/۲	۴۵/۵	۴۹/۳۰

۵- شناخت دیدگاههای مردم از زلزله

اکثر مردم مناطق زلزله زده مردمی هستند که فرهنگ و سنن اسلامی را قبول دارند؛ لذا، زمانی که از گروههای سنی مختلف علت وقوع زلزله سؤال شد اکثر افراد ۴۰ سال به بالا زلزله را ناشی از عملکرد خویش و خود را شایسته این بلا دانستند. عده ای نیز که در زمان زلزله بیدار بودند تصور کرده بودند که روز قیامت فرا رسیده است؛ اما، گذشته از این گونه باورها، اکثر مردم زلزله زده عدم ساخت و ساز صحیح را عامل اصلی تخریب ساختمانهای خود تلقی می‌کردند.

ترکیه کشوری زلزله خیز است و در دهه های اخیر زلزله های شدیدی مناطق مختلف این کشور را تحت تأثیر قرار داده است؛ به طوری که در طی ۹۶ سال، ۸۰ زلزله مخرب با بزرگای ۵/۵-۷/۹ در این کشور به وقوع پیوسته که بر اثر آنها بیش از ۷۰۸ هزار خانه ویران شده و حدود ۸۰ هزار نفر [۴] جان خود را از دست داده اند (جدول ۶). آخرین زلزله مخرب در این کشور حدود یک سال قبل از زلزله ایزمیت، در منطقه آدانارخ داد که بیش از ۱۰ هزار ساختمان ویران و ۱۴۵ نفر کشته شدند؛ لذا، ترکیه کشوری است که بارها ویرانیهای ناشی از زلزله را تجربه کرده است [۴].

کشوری که ۸۳ درصد جمعیتش را افراد باسواد تشکیل می‌دهند متأسفانه تا قبل از وقوع زلزله با آموزش مطالب مربوط به زلزله بیگانه بوده و در هیچ یک از مقاطع تحصیلی مطالبی از زلزله درج نشده است [۵] و در مصاحبه هایی که با مدیران و معلمان مدارس انجام شد اکثراً خلأ ناشی از این آموزشها را در مدارس احساس می‌کردند و بر درج مطالب آموزشی در زمینه چگونگی رویارویی با زلزله در کتب مقاطع مختلف تحصیلی تأکید داشتند. رسانه ها نیز قبل از وقوع زلزله به اهمیت این امر توجهی نداشتند و حتی بعد از وقوع زلزله نیز بیشتر به دنبال جنجالهای اجتماعی- سیاسی ناشی از این پدیده بودند و کمتر مطالب آموزشی در روزنامه ها به چشم می‌خورد؛ به طوری که در یکی از روزهای حضور در منطقه، زلزله ای به بزرگای ۵/۲ در استانبول به وقوع پیوست، مردم از ترس به فضای باز رفتند، زلزله خانه ای را ویران نکرد؛ اما، یک کشته داشت، آن هم به خاطر اینکه فرد مذکور در زمان وقوع زلزله، از ترس خود را به بیرون از خانه پرتاب کرد، که این امر ناشی از عدم آموزش رویارویی با زلزله توسط رسانه ها می‌باشد (تصویر ۱).

جدول (۶): زلزله های تاریخی ترکیه در ۹۶ سال اخیر [۴]

بزرگا	محل	تاریخ	بزرگا	محل	تاریخ
۷/۱	فتحیه (مولا)	۱۹۵۷/۰۴/۲۵	۶/۷	مالازگرت	۱۹۰۳/۰۴/۲۹
۷/۱	آبانت (بولو)	۱۹۵۷/۰۵/۲۶	۷/۳	تکریداغ	۱۹۱۲/۰۸/۰۹
۵/۹	کجه گیز (مولا)	۱۹۵۹/۰۴/۲۵	۶/۹	بوردرور	۱۹۱۴/۱۰/۰۴
۶/۳	فتحیه (مولا)	۱۹۶۱/۰۵/۲۳	۶/۸	ارزروم	۱۹۲۴/۰۹/۱۳
۶/۳	چنارجیک (استانبول)	۱۹۶۳/۰۹/۱۸	۵/۹	دینار	۱۹۲۵/۰۸/۰۷
۵/۷	تفنی (بوردرور)	۱۹۶۴/۰۱/۳۰	۶/۰	دارس	۱۹۲۶/۱۰/۲۲
۶/۰	مالایتا	۱۹۶۴/۰۶/۱۴	۶/۵	توریالی	۱۹۲۸/۰۳/۳۱
۷/۰	مایتاس (باله کسیر)	۱۹۶۴/۱۰/۰۶	۶/۱	سوشهری	۱۹۲۹/۰۵/۱۸
۵/۷	دینزله	۱۹۶۵/۰۶/۱۳	۷/۲	هاکاری	۱۹۳۰/۰۵/۰۷
۵/۶	وارتو (موش)	۱۹۶۶/۰۳/۰۷	۵/۷	دینزلی	۱۹۳۳/۰۷/۱۹
۶/۹	وارتو (موش)	۱۹۶۶/۰۸/۱۹	۶/۴	اردک	۱۹۳۵/۰۱/۰۴
۶/۸	مودورنه	۱۹۶۷/۰۷/۲۲	۶/۶	کرشهر	۱۹۳۸/۰۴/۱۹
۵/۹	پولومور	۱۹۶۷/۰۷/۲۶	۶/۶	ازمیر	۱۹۳۹/۰۹/۲۲
۶/۵	بارتین	۱۹۶۸/۰۹/۰۳	۵/۹	ارزنجان	۱۹۳۹/۱۱/۲۱
۵/۹	دمیرجی	۱۹۶۹/۰۳/۲۳	۷/۹	ارزنجان	۱۹۳۹/۱۲/۲۷
۶/۵	آلاشهر	۱۹۶۹/۰۳/۲۳	۵/۶	یوزگات	۱۹۴۰/۰۴/۱۳
۵/۹	کارابورون	۱۹۶۹/۰۴/۱۶	۶/۰	مولا	۱۹۴۱/۰۵/۲۳
۷/۲	گدیز	۱۹۷۰/۰۳/۲۸	۵/۹	ارجس	۱۹۴۱/۰۹/۱۰
۵/۸	گدیز	۱۹۷۰/۰۴/۱۹	۵/۹	ارزنجان	۱۹۴۱/۱۱/۱۲
۵/۶	دمیرجه	۱۹۷۰/۰۴/۲۳	۶/۱	باله کشر	۱۹۴۲/۱۱/۱۵
۵/۹	بوردرور	۱۹۷۱/۰۵/۱۲	۵/۵	چوروم	۱۹۴۲/۱۱/۲۱
۶/۸	بینگول	۱۹۷۱/۰۵/۲۲	۷/۰	توکات	۱۹۴۲/۱۲/۲۰
۶/۶	لیجه	۱۹۷۵/۰۹/۰۶	۶/۶	آداپازاری	۱۹۴۳/۰۶/۲۰
۷/۵	مورادیه	۱۹۷۶/۱۱/۲۴	۷/۲	سامسون	۱۹۴۳/۱۱/۲۷
۶/۱	بیگا	۱۹۸۳/۰۷/۰۵	۷/۲	بولو	۱۹۴۴/۰۲/۰۱
۶/۹	مرزکارس - ارزروم	۱۹۸۳/۱۰/۳۰	۶/۰	اوشاک	۱۹۴۴/۰۶/۲۵
۵/۵	بالگایا	۱۹۸۴/۰۹/۱۸	۶/۸	آیوالک	۱۹۴۴/۱۰/۰۶
۵/۹	دغانشهر	۱۹۸۶/۰۵/۰۵	۶/۰	آدانا	۱۹۴۵/۰۳/۲۰
۵/۶	دغانشهر	۱۹۸۶/۰۶/۰۶	۵/۵	الگین (کنیا)	۱۹۴۶/۰۲/۲۱
۶/۸	ارزنجان	۱۹۹۲/۰۳/۱۳	۵/۹	وارتو (موش)	۱۹۴۶/۰۵/۳۱
۵/۸	پولومور (تونجلی)	۱۹۹۲/۰۳/۱۵	۶/۶	کارابورون	۱۹۴۹/۰۷/۲۳
۶/۰	ازمیر	۱۹۹۲/۱۱/۰۶	۶/۷	کارن اوا	۱۹۴۹/۰۸/۱۷
۵/۸	سی پروس	۱۹۹۵/۰۲/۲۳	۵/۸	آنتاکیا	۱۹۵۱/۰۴/۰۸
۶/۰	دینار	۱۹۹۵/۱۰/۰۱	۶/۹	کورشونلو	۱۹۵۱/۰۸/۱۳
۵/۶	پولومور	۱۹۹۵/۱۲/۰۵	۵/۸	هاسانکاله	۱۹۵۲/۰۱/۰۳
۵/۶	مجید ازو	۱۹۹۶/۰۸/۱۴	۵/۶	چیجان	۱۹۵۲/۱۰/۲۲
۶/۸	سی پروس	۱۹۹۶/۱۰/۰۹	۷/۲	ینیچه	۱۹۵۳/۰۳/۱۸
۵/۵	هاتای	۱۹۹۷/۰۱/۲۲	۶/۰	کوشونله	۱۹۵۳/۰۹/۰۷
۶/۳	آدانا - چیجان	۱۹۹۸/۰۶/۲۷	۶/۸	سوکه	۱۹۵۵/۰۷/۱۶
۷/۴	ایزمیت - مارمارا	۱۹۹۹/۰۸/۱۷	۶/۴	اسکی شهر	۱۹۵۶/۰۲/۲۰

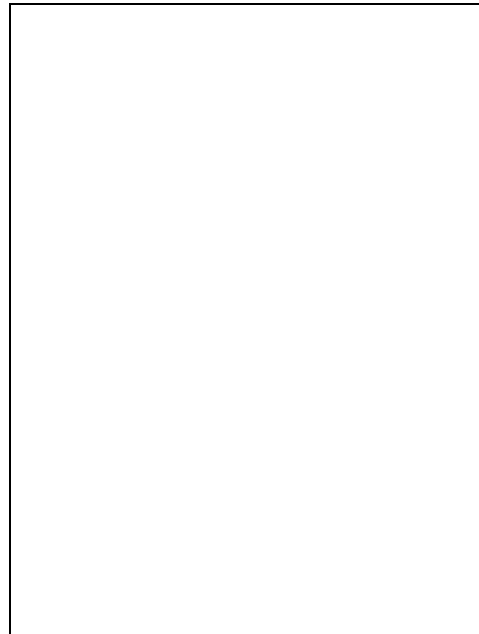
براساس آخرین اطلاعات (اواخر بهمن ۱۳۷۸)، تعداد ۲۵۹,۵۱۵ منزل مسکونی و ۳۸,۷۴۵ واحد اداری در این زلزله خسارت دیده‌اند که خسارات وارده را به سه بخش با خسارت زیاد، متوسط و کم می‌توان تقسیم کرد. جدول (۸) تعداد ساختمانهای خسارت دیده در استانهای کوجائلی، ساکارایا، یالوا، بولو و دوزجه را نشان می‌دهد [۶].

۷- مدیریت بحران

وقوع زلزله‌های شدید در دهه‌های اخیر در ترکیه ضرورت آمادگیهای لازم را برای مسئولان ذی ربط در زمان وقوع چنین بحرانی ایجاب می‌نمود؛ اما متأسفانه وقوع زلزله ایزمیت مسئولان را در امر امداد و نجات غافلگیر کرد؛ به طوری که، برپایی چادرها برای زلزله‌زدگان حدوداً یک هفته تا ۱۰ روز بعد از زلزله آغاز شد و حتی در بعضی از مناطق بنا بر اظهار افراد محلی تا ۲۰ روز اول سرپناهی وجود نداشت. علاوه بر آن، خروج مجروحان و کشته شدگان از زیر آوار با تأخیر انجام- پذیرفت و اگرچه آمار دقیقی از تعداد کشته‌ها براساس جنسیت و سن تا زمان تهیه این گزارش (اواخر بهمن ۱۳۷۸) به دست نیامد ولی مشاهده آلبوم‌های عکس اجساد خارج شده از زیر آوار در بعضی از شهرها بیانگر این است که اکثر آنها کودک بوده و باد کردن جنازه‌ها نشان- می‌داد که خروج ایشان با تأخیر بسیار انجام شده است.

برای اسکان موقت زلزله‌زدگان از چادرهای ارسالی از کشورهای مختلف، فضاهای سرپوشیده مانند سالنهای ورزشی، نمایشگاهها و سرپناهیهای ساخته شده توسط زلزله‌زدگان استفاده گردید (تصاویر ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷). پس از اسکان موقت زلزله‌زدگان، به منظور ساماندهی اوضاع و کمک رسانی در مناطق تجمع ایشان، شهرک امداد تحت عنوان شهرک چادری ایجاد گردید (نمودار ۱).

هدف از ایجاد تشکیلات یاد شده تأمین اسکان موقت، پوشاک، مواد غذایی، بهداشت و آموزشهای عمومی برای افراد زلزله‌زده بود؛ لذا، برای شناخت وضعیت موجود، تعیین تعداد کشته شدگان و

تصویر (۱): نمونه‌ای از روزنامه‌های یومیه

۶- تلفات انسانی و خسارات اقتصادی

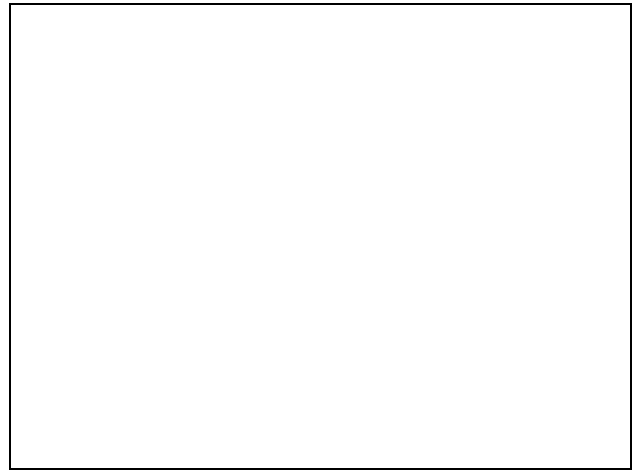
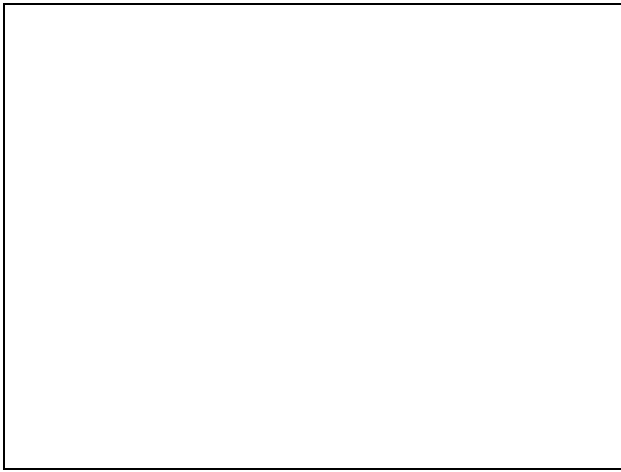
زلزله ۱۷ اوت ۱۹۹۹ در طی ۴۶ ثانیه هفت استان ترکیه را تحت تأثیر قرار داد که بیشترین خسارات وارده بر استانهای کوجائلی، ساکارایا، یالوا، دوزجه و بولو بوده است؛ به طوری که، ۶۰ درصد تلفات انسانی و خسارات مالی را استان کوجائلی تحمل کرده است که از این مقدار شهر گولجوک با ۴۰ درصد در رده اول قرار دارد. جدول (۷) تعداد کشته‌ها و مجروحان را در استانهای مذکور نشان می‌دهد [۵].

جدول (۷): تعداد کشته‌ها و مجروحان براساس استانها

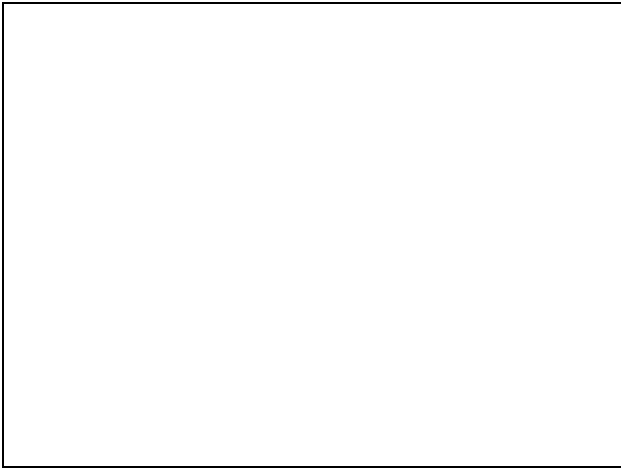
استان	جمعیت	تعداد کشته‌ها	تعداد مجروحان	درصد کشته‌ها به جمعیت	درصد مجروحان به جمعیت
کوجائلی	۱,۱۷۷,۳۷۹	۹,۴۴۹	۹,۸۸۱	۰/۸۰	۰/۸۴
ساکارایا	۷۳۱,۸۰۰	۳,۸۹۰	۵,۱۸۰	۰/۵۳	۰/۷۱
یالوا	۱۶۳,۹۱۶	۲,۵۰۴	۴,۵۲۹	۱,۵۳	۲/۲۴
دوزجه	۱۶۳,۱۳۷	۱,۰۶۳	۳,۸۳۶	۰/۶۵	۲/۳۵
بولو	۳۸۹,۸۸۵	۴۷	۳۵۵	۰/۰۱	۰/۰۹
جمع	۲,۶۲۶,۱۱۷	۱۶,۹۵۳	۲۳,۷۸۱	۰/۶۵	۰/۹۱

جدول (۸): خسارات وارد بر ساختمانهای مسکونی و اداری براساس استانها

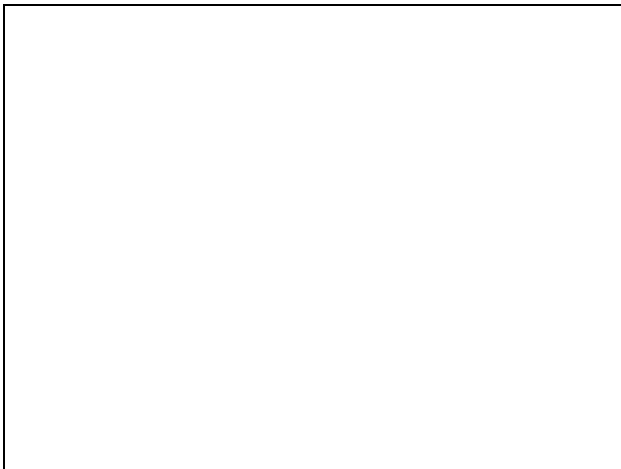
استان	کوجائلی		ساکارایا		یالوا		بولو		دوزجه		جمع	
	اداری	مسکونی	اداری	مسکونی	اداری	مسکونی	اداری	مسکونی	اداری	مسکونی	اداری	مسکونی
خسارت زیاد	۵,۳۶۷	۲۳,۹۶۹	۵,۰۶۹	۱۳,۹۸۹	۶۷۴	۲,۴۰۲	۲۱۵	۱۲,۱۷۹	۲,۷۷۰	۸۴,۹۸۴	۱۴,۰۹۵	۸۴,۹۸۴
خسارت متوسط	۵,۴۶۲	۱۷,۷۵۹	۳,۵۷۹	۱۴,۰۱۴	۱,۰۸۷	۴,۶۷۳	۶۲۹	۷,۰۹۱	۲,۰۸۸	۸۲,۵۲۴	۱۲,۸۴۵	۸۲,۵۲۴
خسارت کم	۵,۷۹۱	۲۴,۴۲۶	۲,۳۴۹	۱۲,۶۸۵	۱,۸۸۱	۵,۳۱۱	۷۸۴	۷,۴۳۱	۱,۰۰۰	۹۲,۰۰۷	۱۱,۸۰۵	۹۲,۰۰۷

تصویر (۲): نمونه‌ای از چادرهای امداد

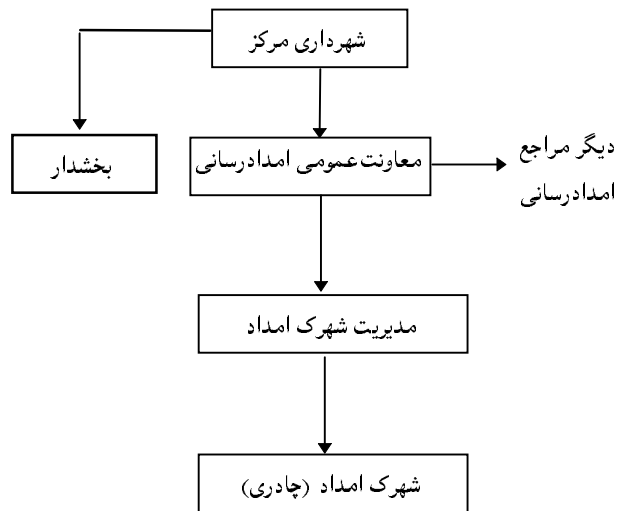

تصویر (۳): نمونه‌ای از چادرهای امداد در کنار ساختمانهای ویران شده

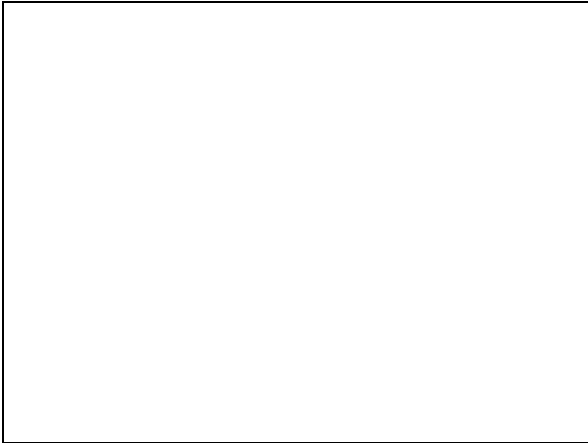
تصاویر (۴، ۵ و ۶): نمونه‌هایی از سرپناهمای ساخته شده توسط مردم مناطق زلزله زده

مصدومین، میزان خسارات وارد بر اماکن مسکونی، وضعیت تحصیلی اعضای خانوار، وضعیت اشتغال و سایر نیازها پرسشنامه‌هایی در بین اعضای اسکان موقت توزیع شد.

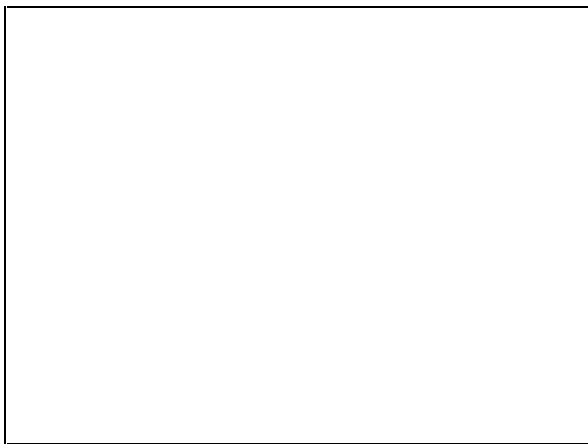

نمودار (۱): مدیریت شهرکهای چادری

هوایی، زمینی و دریایی وارد ترکیه می‌شد پس از ورود در گمرک هلال احمر ترکیه، توسط نمایندگان هلال احمر با محافظت نیروهای پلیس به انبار ایزمیت منتقل می‌شد و سپس براساس نوع مواد دریافتی، طبقه بندی شده و در محل‌های خاص قرار می‌گرفت و پس از ذخیره در انبارهای تعیین شده برای استفاده بین زلزله زدگان توزیع می‌گردید (تصویر ۹ و ۱۰). توزیع آذوقه به صورت روزانه و براساس نیاز اعلام شده از طریق نمایندگان استانها برای آنها ارسال می‌شد (نمودار ۲). نمودار (۳) نحوه توزیع کمکهای دریافتی، چگونگی ورود کمکها و توزیع در بین زلزله زدگان را نشان می‌دهد [۶].

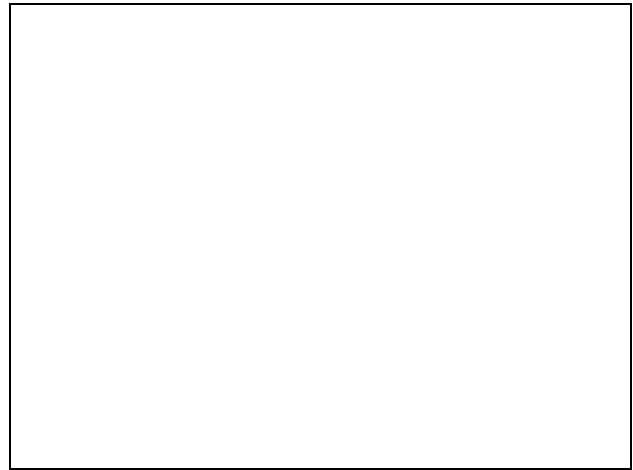

تصویر (۹): مرکز انبار کمکهای دریافتی در نمایشگاه اینترنتکس ایزمیت

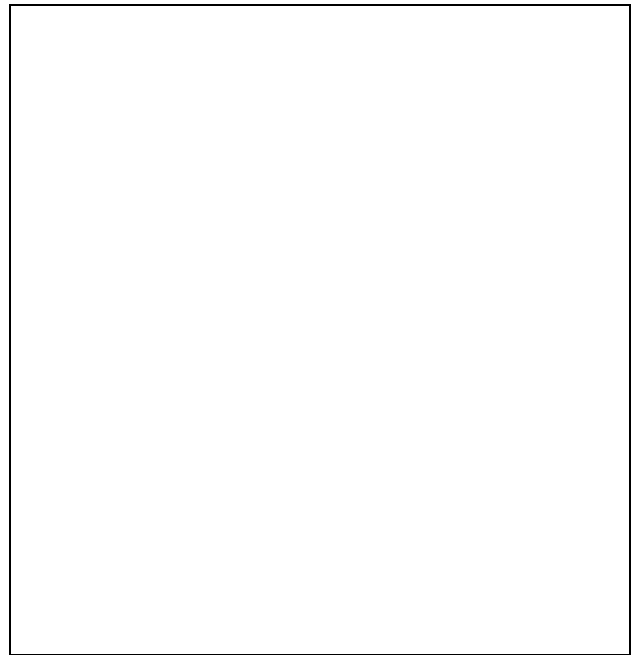
تصویر (۱۰): توزیع داروهای هلال احمر جمهوری اسلامی ایران در منطقه زلزله زده

در زمان تهیه گزارش ۷۵ شهرک چادری در پنج استان کوچائلی، ساکارایا، بولو، دوزجه و یالوا مستقر بودند که با ۲۵,۱۶۴ چادر تعداد ۱۱۵,۱۰۳ نفر از افراد زلزله زده را تحت پوشش قرار می‌دادند. جدول (۹)، جمعیت، تعداد شهرکهای چادری، تعداد چادرها و وضعیت بهداشتی موجود در شهرکهای چادری را نشان می‌دهد. بر اساس

تصویر (۷): نمونه ای از سرویس های بهداشتی موقت

خروج مصدومین از زیر آوار در روزهای اول پس از وقوع زلزله، توسط افراد محلی انجام می‌گرفت و به اظهار مردم، افراد محلی مصدومین را با وسایل نقلیه شخصی به مراکز بهداشتی شهرهای اطراف انتقال می‌دادند؛ لذا، برای شناسایی مصدومین و یا افرادی که بر اثر جراحات در بیمارستان فوت کردند در اماکن مختلف اطلاعیه هایی نصب شده بود (تصویر ۸).

تصویر (۸): اطلاعیه منقودین زلزله

مدیریت بحران زلزله تا یکی دو ماه اول به صورت محلی انجام می‌شد و به منظور ساماندهی سیستم امدادسانی در شهر ایزمیت تشکیلاتی در محل نمایشگاه دائمی انترتکس (Interteks) شکل گرفت و کلیه کمکهای دریافتی در داخل و خارج از کشور که از طرق مختلف

جدول (۹): تعداد شهرکهای چادری براساس جمعیت و بهداشت

استان	تعداد شهرکهای چادری	جمعیت	تعداد چادرها	تعداد مراکز بهداشتی	تعداد دوش حمام	تعداد سرویس بهداشتی
کوجانلی	۲۷	۲۸,۳۰۹	۶,۵۴۴	۲۳	۷۱۷	۱,۱۱۹
ساکارایا	۲	۳,۱۳۳	۶۴۴	۵	۱۳۸	۳۸۹
بولو	۱۳	۱۵,۶۹۰	۳,۱۹۰	۶	۶۶	۷۵
دوزجه	۲۷	۶۲,۴۲۴	۱۳,۶۲۵	نامشخص	۲۵۳	۴۴۲
یالوا	۶	۵,۵۴۷	۱,۱۶۱	۴	۲۶۳	۲۲۹
جمع	۷۵	۱۱۵,۱۰۳	۲۵,۱۶۴		۱۴۳۷	۲,۲۵۴

همچنین برای تعمیر خانه‌هایی که خسارات جزئی دیده‌اند در صورت اقدام در طی ۱۵ روز، مبلغ ۱۵۰۰ دلار کمک بلاعوض در نظر گرفته شد [۶].

۸- نتیجه گیری

ناهنجاریهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نتیجه حتمی هر بحران طبیعی است. زلزله ۱۷ اوت ۱۹۹۹ ایزمیت ترکیه نیز چنین نتایجی را به همراه داشت. بر اثر این زلزله حدود ۶۰۰,۰۰۰ هزار نفر بی خانمان شدند، در کمتر از یک دقیقه حدود ۱۶ میلیارد دلار (برابر ۷ درصد درآمد ناخالص ملی) خسارت اقتصادی وارد آمد. عدم عکس العمل مناسب دولت در زمان وقوع زلزله برای امداد و نجات و کمک رسانی، سبب ناباوری مردم در بازسازی به موقع اماکن مسکونی خویش گردید. عدم آگاهیهای لازم برای رویارویی با زلزله و واکنش به موقع و مناسب در برابر آن مشکلات ناشی از این پدیده طبیعی را افزایش داد؛ لذا برای پیش گیری از تکرار مجدد این تجربه تلخ، ارتقاء سطح آگاهیهای مردم از زلزله، ایجاد زمینه‌های مشارکت در ایمن سازی و تقویت روحیه مردم برای بازسازی مناطق تخریب شده امری ضروری به نظر می‌رسد؛ چراکه آزموده را آزمودن خطاست.

۹- مراجع

1-WWW.Koeri.Boun.edn.tr/

2-Report The Republic of Turkey, Regional Disaster. Co-Ordination Center- Izmit/Kocaeli.

3-WWW.help-turkey. org/

4-SABAH-Depremle YASAMAK GERCEGI.

5-WWW.Koeri.boun.edn.tr.

۶- گزارشهای دریافتی از مرکز مدیریت بحران مناطق زلزله زده. ▶

نمودار (۲): ساختار تشکیلات امدادرسانی

نمودار (۳): نمودار تشکیلاتی ورود و خروج کمکهای اضطراری

تصمیمات متخذه از سوی دولت، در صورت استفاده آسیب دیدگان از امکانات مراکز دولتی و شهرکهای چادری، از طرف دولت کمکی به آنها نخواهد شد؛ اما، در غیر این صورت دولت تا یک سال ماهانه مبلغ ۲۵۰ دلار به هر خانواده به صورت بلاعوض پرداخت می نماید.